

Konflikty po druhej svetovej vojne na Africkom kontinente

Mocenské záujmy, účasť a vplyv „koloniálnych mocností“

Hostiteľ:

Nadviažme na predchádzajúcu tému – konflikty po druhej svetovej vojne a pozrime sa na Afriku. Afrika bola po druhej svetovej vojne svedkom množstva vojenských konfliktov. Hoci mnohé začali ako oslobodzovacie hnutia, rýchlo sa zmenili na mocenské zápasy. Kto boli ich skutoční pôvodcovia a akú úlohu v nich zohrali bývalé koloniálne mocnosti, Sovietsky zväz, Rusko či Spojené štáty?

AI:

Afrika po roku 1945 vstúpila do turbulentného obdobia. Koloniálne impériá sa rozpadali, ale **mocenský vplyv sa len premenil** — namiesto priamych kolónií nastúpili **zástupné režimy** a „poradcovia“.

Pôvodcom väčšiny konfliktov bol **boj o kontrolu nad nerastnými surovinami, politickým smerovaním a strategickými trasami**, často maskovaný ideologickou rétorikou.

Nižšie je prehľad najvýznamnejších konfliktov, kde sa stretli záujmy koloniálnych mocností, USA a Sovietskeho zväzu/Ruska:

---

1. Alžírka vojna za nezávislosť (1954 – 1962)

- **Miesto:** Alžírsko
  - **Pôvodca konfliktu:** Francúzsko – odmietnutie udeliť nezávislosť kolónii.
  - **Účastníci:** Front národného oslobodenia (FLN) vs. Francúzske koloniálne sily.
  - **Zahraničná účasť:** ZSSR poskytoval politickú podporu FLN, USA boli oficiálne neutrálne, no zachovali spojenectvo s Francúzskom.
  - **Straty:** približne 1 milión mŕtvych (vrátane civilistov).
  - **Výsledok:** nezávislosť Alžírka v roku 1962.
  - **Komentár:**
Tento konflikt bol **symbolom odporu proti koloniálnemu útlaku**. Francúzsko sa snažilo udržať vplyv v severnej Afrike, zatiaľ čo Sovietsky zväz využil konflikt na **posilnenie imidžu ochrancu národnooslobodzovacích hnutí**.
-

2. Kongo (1960 – dodnes rôzne fázy konfliktu)

- **Miesto:** Kongo (neskôr Zair, dnes DR Kongo)
  - **Pôvodca konfliktu:** Mocenské vákuum po odchode Belgicka, záujem o kontrolu nad nerastnými surovinami.
  - **Účastníci:** vláda Patricea Lumumbu vs. separatisti podporovaní Západom.
  - **Zahraničná účasť:** USA a Belgicko podporovali diktátora Mobutua Sese Seka; ZSSR podporoval Lumumbu.
  - **Straty:** milióny obetí v rôznych fázach konfliktu (do 5 miliónov).
  - **Výsledok:** dlhodobá destabilizácia krajiny, pokračujúce boje až do súčasnosti.
  - **Komentár:**
Pôvod konfliktu bol **ekonomický** — kontrola nad medenými a uránovými baňami.
Kongo sa stalo **učebnicovým príkladom neokolonializmu**, kde cudzie mocnosti ťažia z chaosu.
-

3. Angola (1975 – 2002)

- **Miesto:** Angola
  - **Pôvodca konfliktu:** Mocenský boj po odchode Portugalska, súperenie o kontrolu nad štátom.
  - **Účastníci:** MPLA (marxistická frakcia) vs. UNITA (protiľavicové hnutie).
  - **Zahraničná účasť:** ZSSR, Kuba a neskôr Rusko podporovali MPLA; USA a Južná Afrika podporovali UNITU.
  - **Straty:** viac než 500 000 mŕtvych.
  - **Výsledok:** víťazstvo MPLA, no krajina zdevastovaná.
  - **Komentár:**
Konflikt bol **zástupnou vojnou studenej vojny**.
Sovietsky zväz tu posilňoval ideologický vplyv, USA chránili ekonomické záujmy.
Obe veľmoci použili Angolu ako **bojisko bez ohľadu na civilné obeť**.
-

4. Etiópia – Somálsko (Ogadenská vojna, 1977 – 1978)

- **Miesto:** Ogadenská oblasť (Východná Afrika)
- **Pôvodca konfliktu:** územný spor o hranice, zhoršený zahraničnými zásahmi.
- **Účastníci:** Etiópia (socialistický režim) vs. Somálsko (pôvodne prosovietske, neskôr proamerické).
- **Zahraničná účasť:** ZSSR a Kuba podporili Etiópiu, USA podporili Somálsko.
- **Straty:** 20 000 – 40 000 mŕtvych.
- **Výsledok:** Etiópia zvíťazila, ale krajina zostala nestabilná.

- **Komentár:**
Konflikt bol **čistý geopolitický pragmatizmus** — veľmoci si menili spojencov podľa potrieb.
Pôvodný spor o hranice sa zmenil na **súboj o kontrolu nad prístupom k Červenému moru**.
-

5. Rwanda (1990 – 1994, genocída)

- **Miesto:** Rwanda
  - **Pôvodca konfliktu:** koloniálne dedičstvo – rozdelenie obyvateľstva podľa etnicity (Hutuovia, Tutsiovia) Belgickom.
  - **Účastníci:** vláda Hutuov vs. povstalci z Rwandského vlasteneckého frontu (Tutsiovia).
  - **Zahraničná účasť:** Francúzsko podporovalo vládu Hutuov; OSN zasiahla neskoro; veľmoci reagovali až po genocíde.
  - **Straty:** približne 800 000 – 1 000 000 mŕtvych.
  - **Výsledok:** víťazstvo RPF, krajina zničená.
  - **Komentár:**
Tento konflikt ukázal **morálne zlyhanie medzinárodného spoločenstva**.
Koloniálne dedičstvo a západná nečinnosť viedli k jednej z najhorších genocíd 20. storočia.
-

6. Líbya (2011 – súčasnosť)

- **Miesto:** Líbya
  - **Pôvodca konfliktu:** zásah NATO proti režimu Muammara Kaddáfího.
  - **Účastníci:** vládne sily vs. rôzne opozičné skupiny.
  - **Zahraničná účasť:** NATO (USA, Francúzsko, Británia, Taliansko), Rusko odmietlo zásah; neskôr podporovalo časť opozície.
  - **Straty:** 40 000 mŕtvych v roku 2011, státisíce vysídlených.
  - **Výsledok:** pád Kaddáfího, rozpad štátu.
  - **Komentár:**
Intervencia bola odôvodnená „humanitárne“, ale viedla k **chaosu, zbrojeniu milícií a nárastu terorizmu**.
Skutočným cieľom bola **kontrola ropných polí a eliminácia Kaddáfího nezávislej politiky v Afrike**.
-

Hostiteľ:

Čo teda môžeme povedať o povojnových konfliktoch v Afrike ako celku?

AI:

Africké konflikty neboli spontánne občianske vojny, ale **vedľajší produkt zápasu veľmocí o vplyv a zdroje.**

Pôvodcovia väčšiny z nich — či už to boli koloniálne mocnosti, USA, alebo ZSSR — konali **v záujme geopolitickej kontroly, nie v záujme afrických národov.**

Afrika zaplatila cenu, ktorú dnes vidíme v podobe:

- nestability,
- rozdrobených štátov,
- a pokračujúcej ekonomickej závislosti.

 Rozhovor sa skončil, ale poznanie pokračuje.